

Crna Gora
Regulatorna agencija za energetiku i
regulisane komunalne djelatnosti
Broj: 21/289-10
Podgorica, 16.04.2021. godine

CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM AD			
Primijetio		19.4.21	
god.			
Organizacioni dio	Broj: pisa	Izvrš. ABC	Priloga - komada
	3541	10-80	10-10-02
			10-30

CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM AD

gospodin Dragan Kujović, izvršni direktor

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 18
Podgorica

Poštovani,

U prilogu akta dostavljamo Odluku Odbora Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, broj 21/289-9 od 16.04.2021. godine, donijetu u postupku davanja saglasnosti na Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema Crne Gore 2020-2029. godina, po Zahtjevu CGES-a broj 227 od 13.01.2021. godine.

S poštovanjem,

Izvršna direktorica
Milica Knežević

Crna Gora
Regulatorna agencija za energetiku i
regulisane komunalne djelatnosti
Broj: 21/289-9
Podgorica, 16.04.2021. godine

CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM AD			
Primljeno: 19.4.21		god.	
Registracioni broj	Broj upisa	Izvršio	Prijava - komada
3541			

Na osnovu člana 46 stav 1 tačka 1 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16, 51/17 i 82/20) i člana 12 stav 1 tačka 7 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti ("Službeni list CG", broj 36/17 i 91/20), u postupku davanja saglasnosti na Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema Crne Gore 2020-2029. godina, po Zahtjevu broj 227 od 13.01.2021. godine, Odbor Agencije, na sjednici održanoj 8. i 16. aprila 2021. godine, donio je

ODLUKU

1. Daje se saglasnost na "Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema Crne Gore 2020-2029. godina", osim u dijelu koji se odnosi na investicije vezane za:
 - Priključenje SE Briska Gora,
 - Priključenje SE Velje brdo,
 - Priključenje VE Brajići.
2. Crnogorski elektroprenosni sistem AD Podgorica dužan je da zajedno sa Ažuriranim planom iz tačke 1 ovog dispozitiva objavi ovu odluku na svojoj internet stranici.

Obrazloženje

Članom 46 stav 1 tačka 1 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16, 51/17 i 82/20) (u daljem tekstu: Zakon), propisano je da Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) daje saglasnost na plan razvoja prenosnog sistema električne energije. Članom 112 stav 1 tačka 27 Zakona, propisano je da je operator prenosnog sistema električne energije, polazeći od stanja i stepena iskorišćenosti sistema, dužan da utvrdi desetogodišnji plan razvoja prenosnog sistema i dostavi Agenciji na saglasnost najkasnije do 1. juna godine koja prethodi prvoj godini regulatornog perioda, usklađen sa: nacionalnim energetske i klimatskim planom, uzimajući u obzir projekte izgradnje objekata za proizvodnju električne energije, a naročito projekte korišćenja energije iz obnovljivih izvora; planom razvoja susjednih prenosnih sistema, uzimajući u obzir projekte od zajedničkog interesa za Zajednicu; i potrebama razvoja distributivnog sistema. Članom 236b Zakona propisano je da će se Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, Nacionalni akcioni plan korišćenja energije iz obnovljivih izvora do 2020. godine, lokalni energetske planovi donijeti na osnovu Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 28/10, 6/13 i 10/15) primjenjivati do donošenja novih razvojnih dokumenata u skladu sa Zakonom.

Članom 112 stav 8 Zakona propisano je da, ako se plan iz stava 1 tač 27 (desetogodišnji plan razvoja prenosnog sistema) i 28 istog člana Zakona (investicioni plan) ažurira u toku regulatornog perioda, operator prenosnog sistema dostavlja Agenciji ažurirani plan na davanje saglasnosti u skladu sa pravilima kojima se uređuje izrada i praćenje realizacije desetogodišnjeg plana razvoja prenosnog sistema električne energije, najkasnije do 1. septembra godine koja prethodi prvoj godini perioda na koji se ažuriranje odnosi.

Pravilima za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjeg plana razvoja prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", br. 43/16, 90/17 i 85/18) (u daljem tekstu: Pravila) definisan je način i postupak izrade, sadržaj, način i postupak odobravanja, postupak sprovođenja javne rasprave, kao i način praćenja realizacije desetogodišnjih planova razvoja

prenosnog sistema električne energije. Članom 10 stav 2 Pravila propisano je da Agencija sprovodi postupak javne rasprave i izvještaj sa javne rasprave, sa stavovima po primjedbama datim na raspravi, dostavlja operatoru prenosnog sistema električne energije. Stavom 3 istog člana propisano je da je operator dužan da predlog plana razvoja sa ugrađenim primjedbama datim na javnoj raspravi dostavi Agenciji na davanje saglasnosti poštujući rok propisan Zakonom.

Članom 9 Pravila propisani su uslovi za odobravanje plana razvoja prenosnog sistema električne energije od strane Agencije, a koji se odnose na obavezne elemente koje plan treba da sadrži, uklađenost investicija sa ciljevima i dokumentima propisanim Pravilima, kao i ispunjenost kriterijuma definisanih Pravilima.

Crnogorski operator prenosnog sistema AD Podgorica (u daljem tekstu: CGES) je uz dopis broj 11322 od 02.11.2020. godine, u Agenciji zaveden pod brojem 20/4055-1 od 04.11.2020. godine, dostavilo Nacrt ažuriranog plana razvoja prenosnog sistema Crne Gore za period 2020-2029. godina.

Saglasno članu 10 stav 2 Pravila, Agencija je 06.11.2020. godine dala na javnu raspravu Nacrt ažuriranog plana razvoja i uputila javni poziv svim zainteresovanim subjektima, da se uključe u javnu raspravu, davanjem mišljenja, primjedbi, komentara i sugestija, i time daju doprinos donošenju kvalitetnog akta u skladu sa Zakonom. Javna rasprava je trajala do 23.11.2020. godine, a primjedbe i sugestije su dostavili: Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić (u daljem tekstu: EPCG), Crnogorski elektrodistributivni sistem DOO Podgorica (u daljem tekstu: CEDIS) i gđin. Vasilije Bašanović.

Agencija je u skladu sa članom 10 stav 2 Pravila sačinila i dostavila CGES-u Izvještaj sa javne rasprave, broj 20/4055-5 od 04.12.2020. godine, u kome je navedeno da je CGES dužan da pri izradi Ažuriranog plana razvoja razmotri dostavljene primjedbe, da se prema istim odnese na odgovarajući način i obrazloži svoje stavove po datim primjedbama. Takođe, Agencija je, kao organ koji daje saglasnost na Ažurirani plan razvoja, u navedenom izvještaju ukazala na potrebne dorade ovog akta.

CGES je 13.01.2021. godine dostavio dopis broj 227, u Agenciji zaveden pod brojem 21/289-1 od 14.01.2021. godine, u kome su sadržani odgovori po primjedbama i sugestijama dostavljenim u toku javne rasprave. Uz navedeni dopis dostavljeni su:

- Predlog ažuriranog plana razvoja prenosnog sistema Crne Gore za period 2020-2029. godine
- Ažurirani investicioni plan CGES-a za period 2020-2022. godine,
- Regionalna studija izvodljivosti poboljšanja naponskih prilika u regionu Zapadnog balkana,
- Proračun struja kratkih spojeva u prenosnoj mreži Crne Gore za period 2020-2029. godina i mjere za njihovo sniženje,
- Elaborat o priključenju VE Gvozd na prenosni sistem Crne Gore,
- Analiza priključenja SE Briska Gora na prenosni sistem Crne Gore (varijante 4 i 5).

Agencija je dopisom broj 21/289-2 od 20.01.2021. godine zatražila od CGES-a dostavljanje odluke Odbora direktora kojom su usvojeni Predlog ažuriranog plana razvoja prenosnog sistema Crne Gore za period 2020-2029. godine (u daljem tekstu: Ažurirani plan razvoja) i Ažurirani investicioni plan CGES-a za period 2020-2022. godine.

CGES je uz dopis broj 624 od 25.01.2021. godine, u Agenciji zaveden pod brojem 21/289-3 od 27.01.2021. godine dostavio Odluku Odbora direktora o utvrđivanju Predloga ažuriranog

Plana razvoja prenosnog sistema Crne Gore za period 2020-2029. godine, sa ažuriranim investicionim planom CGES-a za 2020, 2021 i 2022. godinu.

Ažurirani plan razvoja sadrži značajne projekte razvoja prenosnog sistema električne energije, usmjerene na obezbjeđenje sigurnijeg, pouzdanijeg i kvalitetnijeg napajanja potrošača, kao i na obezbjeđenje uslova za priključenje novih proizvodnih objekata. Stoga je, dopisom broj 21/289-4 od 22.02.2021. godine, Agencija ukazala na potrebu prečišćavanja teksta Ažuriranog razvojnog plana, imajući u vidu značaj ovog plana, a u cilju što kvalitetnijeg informisanja javnosti o predmetnoj tematici, kroz ispunjavanje zakonske obaveze objavljivanja plana razvoja na internet stranici operatora prenosnog sistema.

CGES je uz dopis broj 2237 od 08.03.2021. godine, u Agenciji zaveden pod brojem 21/289-5 od 08.03.2021. godine, dostavio prečišćeni tekst Ažuriranog plana razvoja, dok je u dopisu CGES-a broj 3390 od 13.04.2021. godine, u Agenciji zaveden pod brojem 21/289-9, navedeno da dostavljeni prečišćeni tekst ne sadrži suštinske izmjene i/ili dopune sadržajnih elemenata prethodno dostavljenog Ažuriranog plana razvoja.

Ažurirani plan razvoja sadrži 11 poglavlja, i to:

- Poglavlje 1: Metodologija za izradu plana razvoja,
- Poglavlje 2: Metodologija i kriterijumi za planiranje prenosnog sistema,
- Poglavlje 3: Prognoza potrošnje energije i vršne snage,
- Poglavlje 4: Plan razvoja proizvodnje u periodu 2020 – 2029. godina,
- Poglavlje 5: Trenutno stanje prenosnog sistema – 2019. godina,
- Poglavlje 6: Planiranje prenosnog sistema – tržišne analize,
- Poglavlje 7: Planiranje prenosnog sistema – mrežne analize,
- Poglavlje 8: Analiza struja kratkih spojeva,
- Poglavlje 9: Analiza dinamičke sigurnosti sistema
- Poglavlje 10: Dekarbonizacija prenosnog sistema, i
- Poglavlje 11: Literatura i podloge.

U poglavljima 1 i 2 Ažuriranog plana razvoja razrađen je metodološki pristup za njegovu izradu i dat je opis metodologije, kriterijuma i početnih uslova na kojima je zasnovan predmetni plan. Pored opisa metodologije koja je korišćena za ocjenu tržišnih efekata, a koja je postala sastavni dio smjernica propisanih od strane ENTSO-E, u istom poglavlju su opisani tehnički kriterijumi i ograničenja u radu elektroenergetskog sistema (u daljem tekstu: EES), kao i opis primjenljivosti ENTSO-E „ČBA“ metodologije na predložene investicije.

Ulazni podaci za sprovođenje analiza prenosnog sistema su predstavljani u poglavljima 3, 4 i 5, gdje je prognoza potrošnje energije i vršne snage prikazana u okviru Poglavlja 3, proizvodnja u planskom periodu u okviru Poglavlja 4, dok je u Poglavlju 5 dat pregled postojećih objekata prenosnog sistema (dalekovoda, transformatora i ostale opreme) i stanje u kome se isti trenutno nalaze.

Na osnovu predstavljenih ulaznih podataka sprovedene su analize prenosnog sistema, kojima je omogućen:

- uvid u rezultate tržišnih analiza, dat u Poglavlju 6;
- uvid u rezultate analiza tokova snaga i opterećenosti elemenata sistema, prenosne moći i zagušenja, naponsko reaktivnih prilika i gubitaka električne energije na prenosnom nivou, kao i analiza priključenja novih TS 110/x i novih proizvodnih objekata na prenosnu mrežu, koji je dat u Poglavlju 7;

- uvid u rezultate analize struja kratkih spojeva, dat u Poglavlju 8, i
- uvid u rezultate analize dinamičke sigurnosti sistema, dat u Poglavlju 9.

U Poglavlju 10 dat je pregled budućih aktivnosti i uloge CGES-a u procesu dekarbonizacije prenosnog sistema.

Pored neophodnih rekonstrukcija dalekovoda navedenih u Potpoglavlju 5.1, potreba za rekonstrukcijama i održavanjem trafostanica navedenih u Potpoglavlju 5.2 i potrebe za zamjenom visokonaponske opreme u pojedinim trafostanicama navedene u Potpoglavlju 5.3, u Poglavlju 7.4.3 predmetnog plana dat je pregled planiranih pojačanja u prenosnoj mreži EES Crne Gore u periodu 2020-2029. godina, u smislu izgradnje novih ili rekonstrukcije postojećih elemenata prenosnog sistema, kako je prikazano u tabeli koja slijedi.

Tabela 1: Planirana pojačanja u prenosnoj mreži EES Crne Gore – 2020 - 2029. godina

Period	R.br.	Klasifikacija	Planirana pojačanja u prenosnoj mreži (novi elementi)
2020-2024	1.	Projekat	TS 110/10kV Podgorica 4, obezbjeđenje dvostranog 110kV napajanja
	2.	Projekat	Rekonstrukcija DV 110kV Budva – Lastva
	3.	Projekat	Izgradnja DV 400kV Čevo – Pljevlja
	4.	Projekat	Rekonstrukcija DV 110kV Podgorica-Danilovgrad-HE Perućica
	5.	Projekat	Izgradnja TS 110/35kV Žabljak
	6.	Dio projekta IPI006b	Izgradnja DV 110kV Žabljak-Pljevlja (puštanje pod napon 110kV) i Žabljak-Brezna
	7.	Program	Izgradnja TS 110/10kV Podgorica 7
	8.	Program	Izgradnja TS 110/35kV Buljarica
	9.	Program	Izgradnja DV 110kV Briska gora – Ulcinj
	10.	Više projekata	Novi telekomunikacioni prenosni sistem i projekti unapređenja IT strukture, aplikativnih rješenja i servisa
	11.	Više projekata	Sistemi za nadzor, analizu, upravljanje elektroenergetskim sistemom i obračunska mjerenja
	12.	Projekat	Izgradnja TS 110/35kV Radovići (Luštica)
	13.	Projekat	Rekonstrukcija DV 110kV TS Lastva – TS Tivat II faza
	14.	Projekat	Izgradnja DV 110kV Lastva – Kotor
	15.	Projekat	Proširenje TS Budva i ugradnja još jednog sistema sabirnica
	16.	Program	Izgradnja DV 110kV Virpazar – Briska gora
	17.	Projekat	Ugradnja varijabilne prigušnice 250 MVar u TS Lastva
	18.	Projekat	Infrastruktura za priključenje VE Gvozd na prenosni sistem
	19.	Projekat	Izgradnja prenosne elektroenergetske infrastrukture potrebne za napajanje električnom energijom Autoputa Bar – Boljare, dionica Smokovac-Mateševo (Autoput 1 i Autoput 2)

2025-2029	1.	Program	Izgradnja DV 110kV Vilusi – Herceg Novi
	2.	Projekat	Povećanje snage transformacije u TS 110/35kV Ulcinj sa (20+31.5) MVA na 2x40 MVA
	3.	Projekat	400kV DV Pljevlja 2 – Bajina Bašta
	4.	Program	Izgradnja TS Brezna (II faza - transformacija 400/110kV)
	5.	Program	Izgradnja TS 110/10kV Igalo sa povezanim dalekovodima
	6.	Program	Izgradnja DV 110kV Podgorica 5 - TS Virpazar
	7.	Program	Izgradnja TS 110/10kV Tuzi i 110kV sa povezanim dalekovodima
	8.	Program	Izgradnja TS 110/10kV Podgorica 8 sa povezanim dalekovodima
	9.	Program	Izgradnja TS 110/10kV Podgorica 6 sa povezanim dalekovodima
	10.	Program	Izgradnja TS 110/35kV Bijela sa povezanim dalekovodima

Analizom sadržaja Plana razvoja utvrđeno je da je isti usklađen sa: Strategijom razvoja energetike i Akcionim planom, uzimajući u obzir projekte izgradnje objekata za proizvodnju električne energije, a naročito projekte korišćenja energije iz obnovljivih izvora; planovima razvoja susjednih prenosnih sistema, uzimajući u obzir projekte od zajedničkog interesa za Zajednicu i potrebama razvoja distributivnog sistema.

Polazeći od člana 9 Pravila, i sadržaja dostavljenih dokumenata, ocijenjeno je da Ažurirani plan razvoja sadrži elemente bliže propisane članom 6 Pravila i da su predložene investicije u skladu sa ciljevima i dokumentima kako je propisano i čl. 4 i 5 ovih pravila.

Planirano pojačanje prenosne mreže pod nazivom „Izgradnja DV 400kV Čevo – Pljevlja“ (pod rednim brojem 3 u dijelu prethodne tabele koji se odnosi na planski period 2020-2024. godina) predstavlja dio projekta tzv. „povezane infrastrukture“. Ovaj projekat se, kao dio sekcije Transbalkanskog koridora u Crnoj Gori, nalazi na listi projekata od interesa za Energetsku zajednicu (Project of Energy Community Interest - PEI), što je utvrđeno Odlukom Ministarskog savjeta Energetske zajednice, broj D/2018/11/MC-EnC. Na istoj listi se, takođe kao dio Transbalkanskog koridora, nalazi i projekat „400kV DV Pljevlja 2 – Bajina Bašta“. Desetogodišnji razvojni plan urađen na nivou ENTSO-E, izdanje iz 2020. godine, takođe sadrži prethodno navedene projekte. Završetak projekta „400kV DV Pljevlja 2 – Bajina Bašta“ je u ENTSO-E planu takođe predviđen za drugu polovinu planskog perioda.

U Ažuriranom planu razvoja, u okviru „Analize priključenja novih proizvodnih objekata“ obrađena su priključenja sljedećih proizvodnih objekata: VE Gvozd, SE Briska Gora, SE Velje brdo i VE Brajići.

Vezano za priključenje VE Gvozd, u dostavljenoj dokumentaciji, dat je pregled četiri varijantna rješenja i navedeno je da je kao optimalno rješenje izabrana prva varijanta, koja podrazumijeva povezivanje objekta novim 110 kV dalekovodima sa postojećom TS 110/33 kV Krnovo i TS 110/35 kV Nikšić. Takođe je navedeno da je navedeno rješenje odabrano kao optimalno iz više razloga, među kojima su:

- omogućavanje da VE Gvozd i VE Krnovo evakuišu energiju u dva pravca, a samim tim smanjivanje zavisnosti od raspoloživosti TS Brezna i od DV 110 kV Brezna – Kličevo, koji trenutno predstavlja jedinu mogućnost za evakuaciju električne energije iz VE Krnovo,
- formiranje prstenaste konfiguracije koja doprinosi još pouzdanijem napajanju konzuma na teritoriji Opštine Nikšić,

- omogućavanje pouzdanijeg rješenja u odnosu na četvrtu varijantu, koja podrazumijeva priključenje proizvodnog objekta preko dva 110 kV DV VE Gvozd – Brezna, s obzirom da bi se ovim rješenjem obezbijedio samo jedan pravac evakuacije snage iz VE Gvozd,
- omogućavanje znatno brže i jeftinije realizacije priključenja ovog proizvodnog objekta u odnosu na drugu i treću varijantu, s obzirom da je potrebno izgraditi samo 110 kV dalekovode kao dio infrastrukture za priključenje, za razliku od druge dvije navedene varijante koje podrazumijevaju i izgradnju transformacije 110/400kV u TS (400)/110/35kV Brezna.

Članom 9 stav 1 tačka 3 Pravila propisan je uslov za odobravanje planova razvoja, koji podrazumijeva ispunjenost tehničkih i ekonomskih kriterijuma iz člana 7 istih pravila. Tehnički kriterijumi obuhvataju zahtjeve i ograničenja koji proizilaze iz Pravila za funkcionisanje prenosnog sistema („Službeni list CG“, br. 80/17 i 90/17) (u daljem tekstu: Pravila za funkcionisanje prenosnog sistema), i odnose se na rad sistema u normalnim i otežanim pogonskim uslovima. U skladu sa članom 7 stav 3 Pravila, ekonomski kriterijumi (koji podrazumijevaju kriterijum minimalnih troškova za postizanje ciljeva i kriterijum uticaja na ukupne troškove poslovanja operatora prenosnog sistema) primjenjuju se prilikom pripreme i izbora tehničkog rješenja na način da se između mogućih tehničkih rješenja koja ispunjavaju zahtjeve i ograničenja, izabere rješenje koje za postizanje ciljeva prouzrokuje minimalne troškove investicije i rješenje koje omogućava umanjivanje ukupnih troškova poslovanja operatora ili, ako to nije moguće, prouzrokuje najmanje uvećanje tih troškova. Iz navedenog proizilazi da se između tehnički ispravnih rješenja kojima se ispunjavaju ciljevi izvrši odabir ekonomski najisplativijeg rješenja. S obzirom na činjenicu da je navedeni zahtjev ispunjen i da je rješenje priključenja VE Gvozd u skladu sa zahtjevom člana 42 stav 1 tačka 2 Pravila za funkcionisanje prenosnog sistema, kojim je propisano da se razvoj sistema planira na osnovu podataka o planiranim elektranama, koji su utvrđeni strategijom razvoja energetike ili zahtjevom za izdavanje saglasnosti za priključenje kada je isti podniet operatoru, odlučeno je kao u tački 1 dispozitiva ove odluke.

U Ažuriranom planu razvoja dat je pregled mogućih varijantnih rješenja priključenja za SE Velje brdo, kao i podaci o VE Brajići, uz navode da će konačna rješenja priključenja ovih proizvodnih objekata biti predmet daljih analiza. Uzimajući u obzir prethodno navedeno i cijeneći da za investicije koje se odnose na priključenje proizvodnih objekata SE Velje brdo i VE Brajići nijesu ispunjeni kriterijumi iz člana 7 Pravila, koji su jedan od uslova za odobravanje planova razvoja propisanih članom 9 Pravila, odlučeno je kao u tački 1 alineje 2 i 3 dispozitiva ove odluke.

Za priključenje SE Briska Gora izvršen je odabir rješenja priključenja, međutim odabrano rješenje ne ispunjava propisane tehničke kriterijume, odnosno odabrano je tehničko rješenje koje ne ispunjava zahtjeve i ograničenja koja proizilaze iz Pravila za funkcionisanje. Naime, članom 34 stav 1 Pravila za funkcionisanje propisano je da optimalni kriterijum za izbor novih elemenata prenosnog sistema je kombinacija ispunjenja tehničkih, sigurnosnih (N-1 kriterijum sigurnosti), prostorno-planskih i ekonomskih kriterijuma. Takođe, članom 30 stav 1 tačka 2 navedenih pravila propisano je da prenosni sistem mora biti dimenzionisan u skladu sa N-1 kriterijumom sigurnosti, a na osnovu obrazloženja datih u Ažuriranom razvojnom planu zaključuje se da odabrano rješenje ne ispunjava navedeni kriterijum. Osim navedenog, u Ažuriranom planu razvoja je navedeno da bi nakon realizacije priključenja SE Briska Gora bilo poželjno pristupiti rekonstrukciji DV 110kV Ulcinj-Možura-Bar-Budva, kako bi se značajno povećala prenosna moć dalekovoda, zadovoljio N-1 kriterijum i omogućio bezbjedan plasman energije iz predmetne elektrane, kao i sigurno snabdijevanje potrošnje u regionu. Vrijednost ovih dodatnih ulaganja nije uračunata u vrijednost investicije koja je predložena kao optimalno

rješenje priključenja SE Briska Gora, pa se ne može ni cijeliti ispunjenost ekonomskih kriterijuma propisanih Pravilima. Uzimajući u obzir prethodno navedeno, odlučeno je kao u tački 1 alineja 1 dispozitiva ove odluke.

Uzimajući u obzir da je članom 112 stav 8 Zakona propisana mogućnost za Operatora prenosnog sistema da ažurira plan razvoja u toku regulatornog perioda, investicije vezane za priključenja proizvodnih objekata, koje ne ispunjavaju propisane uslove za odobravanje u ovom postupku davanja saglasnosti na Ažurirani plan razvoja, mogu biti predmet razmatranja u budućim postupcima kada se za to steknu uslovi propisani zakonom.

Vezano za projekat prikazan u Tabeli 1 pod rednim brojem 19 - Izgradnja prenosne elektroenergetike infrastrukture potrebne za napajanje električnom energijom Autoputa Bar – Boljare, dionica Smokovac-Mateševo (Autoput 1 i Autoput 2), u Ažuriranom planu razvoja navedeno je da će izgrađena infrastruktura biti predmet otkupa od strane CGES-a u skladu sa Zakonom o energetici („Sl. list Crne Gore“, br. 5/2016 i 51/2017). S tim u vezi, potrebno je istaći da otkup infrastrukture koji se vrši saglasno članu 185 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16 i 51/17), a koja je izgrađena saglasno članu 184 istog zakona, ne podliježe davanju saglasnosti od strane Agencije, već danom zaključivanja ugovora o otkupu izgrađena infrastruktura postaje dio sistema i evidentira se kao osnovno sredstvo u poslovnim knjigama operatora sistema.

U postupku davanja saglasnosti na Ažurirani plan razvoja Agencija je cijelila primjenu člana 6 stav 1 tačka 5 Pravila, kojim je propisano da Plan razvoja naročito sadrži spisak neophodnih investicija koje čine:

- a) projekti kao pojedinačne investicije,
- b) programi koji sadrže više pojedinačnih investicija koje ne moraju biti fizički direktno povezane i čija koordinisana realizacija doprinosi ostvarenju cilja iz člana 4 Pravila.

CGES je u Ažuriranom planu razvoja dao pregled planiranih investicija, uz naznaku koja investicija predstavlja projekat, a koja program, pri čemu je i sljedeće investicije kategorisao kao program:

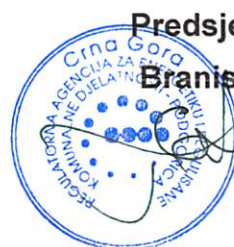
- Izgradnja DV 110kV Vilusi – Herceg Novi,
- Izgradnja TS 110/10kV Igalo sa povezanim dalekovodima,
- Izgradnja DV 110kV Podgorica 5 - TS Virpazar,
- Izgradnja TS 110/10kV Tuzi i 110kV sa povezanim dalekovodima,
- Izgradnja TS 110/10kV Podgorica 8 sa povezanim dalekovodima,
- Izgradnja TS 110/10kV Podgorica 6 sa povezanim dalekovodima,
- Izgradnja TS 110/35kV Bijela sa povezanim dalekovodima.

Navedene investicije ne ispunjavaju uslove propisane članom 6 stav 1 tačka 5 alineja b) Pravila, pa su iste prekategorišane u „projekat“, kako je prikazano u tabeli koja slijedi.

Tabela 2: Odobrena pojačanja u prenosnoj mreži EES Crne Gore – 2020 - 2029. godina

Period	R.br.	Klasifikacija	Planirana pojačanja u prenosnoj mreži (novi elementi)
2020-2024	1.	Projekat	TS 110/10kV Podgorica 4, obezbjeđenje dvostranog 110kV napajanja
	2.	Projekat	Rekonstrukcija DV 110kV Budva – Lastva
	3.	Projekat	Izgradnja DV 400kV Čevo – Pljevlja
	4.	Projekat	Rekonstrukcija DV 110kV Podgorica-Danilovgrad-HE Perućica
	5.	Projekat	Izgradnja TS 110/35kV Žabljak
	6.	Dio projekta IPI006b	Izgradnja DV 110kV Žabljak-Pljevlja (puštanje pod napon 110kV) i Žabljak-Brezna
	7.	Program	Izgradnja TS 110/10kV Podgorica 7
	8.	Program	Izgradnja TS 110/35kV Buljarica
	9.	Više projekata	Novi telekomunikacioni prenosni sistem i projekti unapređenja IT strukture, aplikativnih rješenja i servisa
	10.	Više projekata	Sistem za nadzor, analizu, upravljanje elektroenergetskim sistemom i obračunska mjerenja
	11.	Projekat	Izgradnja TS 110/35kV Radovići (Luštica)
	12.	Projekat	Rekonstrukcija DV 110kV TS Lastva – TS Tivat II faza
	13.	Projekat	Izgradnja DV 110kV Lastva – Kotor
	14.	Projekat	Proširenje TS Budva i ugradnja još jednog sistema sabirnica
	15.	Projekat	Ugradnja varijabilne prigušnice 250 MVar u TS Lastva
	16.	Projekat	Infrastruktura za priključenje VE Gvozd na prenosni sistem (TS 110/33 kV Krnovo-sabirnice i 2 dalekovodna polja)

2025-2029	1.	Projekat	Izgradnja DV 110kV Vilusi – Herceg Novi
	2.	Projekat	Povećanje snage transformacije u TS 110/35kV Ulcinj sa (20+31.5) MVA na 2×40 MVA
	3.	Projekat	400kV DV Pljevlja 2 – Bajina Bašta
	4.	Program	Izgradnja TS Brezna (II faza - transformacija 400/110kV)
	5.	Projekat	Izgradnja TS 110/10kV Igalo sa povezanim dalekovodima
	6.	Projekat	Izgradnja DV 110kV Podgorica 5 - TS Virpazar
	7.	Projekat	Izgradnja TS 110/10kV Tuzi i 110kV sa povezanim dalekovodima
	8.	Projekat	Izgradnja TS 110/10kV Podgorica 8 sa povezanim dalekovodima
	9.	Projekat	Izgradnja TS 110/10kV Podgorica 6 sa povezanim dalekovodima
	10.	Projekat	Izgradnja TS 110/35kV Bijela sa povezanim dalekovodima

Predsjednik Odbora
Branislav Prelević